

НОВИ САД - 1997 - Умро је француски океанограф Жак Ив Кусто, члан Француске академије, велики борац за заштиту човекове околине. За подводна снимања заинтересовао се у Индокини тридесетих година 20. века као морнарички официр, после завршене Поморске академије у Бресту. Први документарни филм "Десет хиљада метара под морем" снимио је 1943. и од тада је направио мноштво документарних филмова и телевизијских серија о животу у морима и океанима, крстарећи светом својим бродом-лабораторијом "Калипсо". За филм "Свет тишине", који је снимио с француским режисером Лујом Малом, 1956. је на фестивалу у Кану добио "Златну палму". Добитник је три Оскара. Написао је више књига, укључујући "Путовање 'Калипса'" и "Кроз 18 метара воде". Остали филмови: "Свет без сунца", "Златна риба".

Данас је уторак, 25. јун, 176. дан 2019. До краја године има 189 дана.

1822 - Умро је немачки писац Ернст Теодор Амадеус Хофман, чија су дела, пуна гротескног хумора, фантазије, хипнозе, телепатије, отуђености и страве, знатно утицала на европску књижевност. Садржај тих прича композитор Жак Офенбах користио је када је стварао своја оперска дела. Дела: "Фантастичне слике у Калоовом маниру", "Ђавољи еликсири", "Серпионова браћа", "Животни назори мачка Мура".

1847 - Либерија је проглашена независном републиком, али са ограниченим суверенитетом, пошто је остала под финансијском контролом САД. Ту афричку државу су, са статусом колоније, основали 1822. ослобођени црни робови, пресељени из САД на простор уз Атлантук између Сијера Леонеа, Гвинеје и Обале Слоноваче. Независност Либерије САД су признале 25. јуна 1862.

1867 - Американац Лисјен Смит патентирао је бодљикаву жицу.

1872 - Римокатолички језуитски ред избачен је из Немачке.

1876 - У бици код Литл Биг Хорна индијанско племе Сијукс под командом поглавице "Лудог Коња" уништило је део Седме коњичке дивизије Џорџа Армстронга Кастера. У бици су погинула сва 264 војника те јединице, укључујући Кастера. Мада није учествовао у бици, победу је сјајном стратегијом припремио поглавица "Бик који седи" , вођа Сијукса и савеза племена "Дакота".

1903 - Рођен је енглески писац Ерик Артур Блер, познат као Џорџ Орвел. Најпознатији је по делима које су визија могућне тоталитарне будућности света, али и сатира модерних тоталитаризама. Остатак његовог књижевног стваралаштва је неправедно запостављен. Дела: романи "1984", "Животињска фарма", "Бурмански дани", "Нико и ништа у Паризу и Лондону" есеји "У киту", "Критички есеји", "Лов на слона", "Енглеска, ваша Енглеска", књига о Шпанском грађанском рату "Каталонији с љубављу".

1920 - У Вуковару је после пет дана рада завршен Други конгрес Социјалистичке радничке партије Југославије (комунисти), који је усвојио нови програм и статут и изменио назив партије у Комунистичка партија Југославије. За председнике Централног партијског већа су изабрани Павле Павловић и Јаков Ластрић, а за секретаре Сима Марковић и Филип Филиповић.

1925 - У Ужице је уз велико славље стигао први воз, популарно назван "ћира". Изградњу пруге између Вардишта и Ужица почела је Аустро-Угарска одмах по окупацији Србије 1915. Пројектовали су је аустроугарски инжењери, а у суровим условима градили ратни заробљеници Италијани и Руси. "Ћира" је престао да саобраћа 1974, када су у Југославији укинуте и многе друге пруге уског колосека.

1938 - На дужност је ступио први председник Ирске Даглас Хајд.

1940 - У Другом светском рату ступио је на снагу споразум о примирју Француске с Немачком и Италијом. Немачке трупе су, на основу споразума, окупирале западну и северну Француску, покрајине Алзас и Лорена припојене су Немачкој, а Италији делови Француске у Алпима и на Медитерану (Савоја и Ница). На чело Француске дошла је влада маршала Анрија Филипа Петена са средиштем у Вишију.

1942 - Британско ратно ваздухопловство напало је с 1.000 бомбардера немачки град

Бремен.

1950 - Нападом севернокорејских снага почео је Корејски рат, а свет се нашао на ивици избијања Трећег светског рата. После капитулације Јапана, Совјетски Савез је запосео северни а САД јужни део Кореје, с границом на 38. паралели. САД су у Кореји интервенисале под заставом УН, што је био први случај оружане интервенције светске организације. После маратонских преговора, рат који је вођен с променљивом срећом окончан је 27. јула 1953. а Корејско полуострво подељено је дуж 38. паралеле на Северну и Јужну Кореју.

1959 - Совјетски Савез је предложио успостављање зоне без нуклеарног оружја на Балканском полуострву и у Јадранском мору.

1963 - Шеф такозване владе јужне конгоанске провинције Катанге Моиз Чомбе приморан је да поднесе оставку. Он је убрзо после успостављања независности Белгијског Конга 30. јуна 1960. уз помоћ иностраних плаћеника и капитала којем је била неопходна марионетска власт ради настављања експлоатације огромног рудног богатства, прогласио "независност" Катанге, најбогатије конгоанске провинције.

1966 - Југославија и Ватикан обновили су дипломатске односе.

1975 - Афричка држава Мозамбик (Португалска Источна Африка) је после 477 година колонијалне зависности од Португалије стекла независност. Власт је преузео ФРЕЛИМО (Фронт за ослобођење Мозамбика), чији је вођа Самора Машел постао први председник Мозамбика.

1988 - У Луксембургу је потписана Декларација о успостављању званичних односа Европске заједнице и СЕВ (Савет за узајамну економску помоћ), чиме је окончано 30-годишње узајамно непризнавање и отворен пут сарадње двеју економских групација.

1991 - Словенија и Хрватска су, супротно уставу СФРЈ, једнострано прогласиле независност од југословенске федерације. Показало се да је то значило увод у

грађански рат, за шта огромну одговорност - због повлађивања сецесионистичким тежњама - носе и водеће западне земље, у првом реду САД и Немачка. Прва држава која је признала сецесију био је Ватикан.

1991 - Последње совјетске јединице стациониране у Чехословачкој напустиле су ту земљу, 23 године после војне интервенције Варшавског пакта којом је оборена власт реформистичког руководства под вођством Александра Дубчека.

1995 - У државном удару шеик Хамад бин Калифа ел Тани збацио је с власти свог оца шеика Калифу, емира арапске заливске државе Катар.

1996 - У експлозији камиона-бомбе коју су исламски терористи подметнули у стамбено насеље америчке војске код града Дахран у Саудијској Арабији, погинуло је 19 Американаца а рањено око 400.

1998 - Усвојена је Архуска конвенција, један од међународних инструмента заштите животне средине. Конвенција је названа по данском граду Архусу у којем је усвојена током одржавања IV Конференције "Животна средина за Европу". Конвенција је међународни уговор у области животне средине који повезује људска права са процедурама и инструментима у области животне средине. На V Конференцији одржаној у Кијеву 2003. тадашња СЦГ примљена у чланство, а Србија је Закон о потврђивању Конвенције донела маја 2009. године.

1999 - Име председника САД Била Клинтона први пут је у широј америчкој јавности повезано с ратним злочинима током агресије НАТО на Србију (СРЈ). На конференцији за новинаре у Белој кући био је видно збуњен питањем: "Шта ћете рећи ако се једног дана ваше име доведе у везу с операцијом НАТО као ратни злочин према Југославији и будете оптужени за разарање једне земље"?

2001 - Индонежански председник Абдурахман Вахид започео је посету Аустралији, означивши нову еру у односима двеју земаља.

2007 - Британски војници су се после 37 година, повукли из подручја Јужног Армаа, на југу Северне Ирске на граници са Републиком Ирском, које је деценијама важило као кључна база Ирске републиканске армије (ИРА). Током 37 година појачаног присуства британске војске у Северној Ирској погинула су 763 војника и око 3.500 грађана.

2009 - Умрла је америчка глумица Фара Фосит, једно од првих лица америчког филма седамдесетих и секс симбол. Фоситова је студирала уметност и бавила се манекенством. Нагли успон у каријери уследио је после улоге гламурозне Џил Мароу у серијалу о три приватне детективке - "Чарлијеви анђели".

2009 - Умро је амерички музичар афроамеричког порекла Мајкл Џозеф Џексон. Рођен је у породици музичара и дебитовао је на професионалној сцени са свега једанаест година као члан групе "Џексон 5". Самосталну каријеру започео је 1971. Пет његових албума спадају међу најпродаваније у историји музике: "Off the Wall" (1979.), "Thriller" (1982.), "Bad" (1987.), "Dangerous" (1991.) и "HIStory" (1995.). Укупно, његови албуми продати су у више од 750 милиона примерака. Спада међу ретке који су у "Рокенрол хол славних" уврштени у два наврата. Власник је и Гинисовог рекорда за "Најуспешнијег забављача свих времена" као и 13 "Греми" награда. Џексон, неретко називан "Краљем попа", био је, између осталог, познат и по изузетно екстравагантном животу.

(Танјуг)